

ประเภทและการจัดประเภทของวัฒนธรรม

ประเภทของวัฒนธรรม

วัฒนธรรมสามารถแบ่งออกได้เป็น 2 ประเภท ดังนี้

1. **วัฒนธรรมทางวัตถุ** เป็นวัฒนธรรมที่สามารถมองเห็นหรือจับต้องได้ เป็นรูปธรรม เช่น หนังสือ แวนตา รยนต์ เป็นต้น เป็นสิ่งประดิษฐ์ต่าง ๆ ที่สมาชิกในสังคมคิดค้นขึ้นมา

2. **วัฒนธรรมที่ไม่ใช่วัตถุ** เป็นวัฒนธรรมที่มองไม่เห็น เป็นภาพนามธรรม เช่น ค่านิยม มารยาท ปรัชญา บรรทัดฐาน สถาบัน สังคม ความเชื่อ เป็นต้น

แต่ทั้งนี้ไม่ได้หมายความว่า การแบ่งวัฒนธรรมออกเป็นวัฒนธรรมนามธรรมหรือวัฒนธรรมรูปธรรมจะเป็นการแบ่งที่แยกกันได้อย่างเด็ดขาด

การแบ่งในลักษณะที่ว่าเป็นการแบ่งเพื่อความสะดวกในการพิจารณาวัฒนธรรมเท่านั้นตามความเป็นจริง วัฒนธรรมประเภทวัตถุสามารถสื่อความหมาย และมีลักษณะเป็นระบบสัญลักษณ์ที่จับต้องได้

บ้านเรือนที่เราอยู่มีลักษณะเป็นวัฒนธรรมประเภทวัตถุ แต่ถ้าเราพิจารณาลักษณะของบ้านเรือนเราก็จะเห็นว่า บ้านที่มนุษย์เราใช้อาศัยอยู่นั้นอาจจะสร้างด้วยวัสดุที่ต่างกัน เช่น กระท่อมหลังคามุงจาก ย่อมแตกต่างจากบ้านไม้สัก หรือตึกคอนกรีต

นอกจากจะต่างกันตรงวัสดุที่ใช้แล้วยังต่างกันตรงที่ลักษณะของอาคารจะบอกให้คนในสังคมนั้นรู้ว่า เจ้าของบ้านมีฐานะทางเศรษฐกิจอย่างไร เศรษฐีย่อมอยู่ตึกหลังใหญ่ คนจนมักจะอาศัยอยู่ในกระท่อม

ถ้ากระท่อมตั้งอยู่ในหมู่บ้านตามต่างจังหวัด ก็ย่อมต่างจากกระท่อมที่ตั้งอยู่ในสลัมกรุงเทพฯ ฉะนั้นจะเห็นได้ว่าวัฒนธรรมประเภทวัตถุย่อมให้ความหมายทางสัญลักษณ์ด้วย

การจัดประเภทตามเนื้อหาของวัฒนธรรม จะแยกได้ 4 ประเภทดังนี้

1. **คติธรรม** คือ วัฒนธรรมทางศีลธรรมและทางจิตใจ อันเป็นคติหรือหลักการดำเนินชีวิตที่ส่วนใหญ่รับมาจากหลักธรรมทางศาสนามีความเกี่ยวข้องทางด้านจิตใจเป็นสำคัญ

2. **วัตถุธรรม** คือ วัฒนธรรมทางวัตถุ หมายถึง วัตถุทางศิลปกรรม เช่น เจดีย์ บ้านเรือน รวมถึงเครื่องอุปโภคทั้งหลายซึ่งถือว่าเป็นวัตถุทั้งสิ้น โดยคนในสังคมร่วมกันประดิษฐ์ขึ้นมาเพื่ออำนวยความสะดวกในการดำรงชีวิต

3. **เนติธรรม** คือ วัฒนธรรมทางกฎหมายหรือขนบธรรมเนียมจารีตประเพณีที่มีความสำคัญเสมอด้วยกฎหมาย ระเบียบข้อบังคับต่าง ๆ เพื่อให้สมาชิกปฏิบัติตาม

4. **สหธรรม** คือ วัฒนธรรมทางสังคม เป็นวัฒนธรรมในการติดต่อเกี่ยวข้องกับความสัมพันธ์หรือมารยาทในสังคมหรือสมาชิกพึงปฏิบัติต่อกันในโอกาสต่าง ๆ

